

MARJOLEIN
COLENBRANDER

**Mevrouw
uw kind
wordt
nooit meer
beter**

Hartverscheurend
& waargebeurd

WAARGEBEURD

Marjolein Colenbrander

Mevrouw, uw kind
wordt nooit meer beter

Uitgegeven door Xander Uitgevers BV
Hamerstraat 3, 1021 JT Amsterdam

www.xanderuitgevers.nl

Omslagontwerp: Studio Marlies Visser
Omslagbeeld: Getty Images
Auteursfoto: Bonnita Postma
Zetwerk: ZetSpiegel, Best

Copyright © 2018 Marjolein Colenbrander en
Xander Uitgevers BV, Amsterdam

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van
Marianne Schönbach Literary Agency

Eerste druk 2018

ISBN 978 94 0160 866 4 | NUR 320

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te traceren. Mocht u desondanks menen rechten te kunnen uitoefenen, dan kunt u contact opnemen met de uitgever. Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Bart

1

‘Goedemiddag, fijn dat u er bent.’

Bij het horen van de aangename stem draait de vrouw zich abrupt om en kijkt in het gezicht van een man. Hij is klein en heeft zwart haar dat in golven over zijn schouders valt. Hij glimlacht als ze elkaar een hand geven.

‘U schrok toch niet van me?’ De man kijkt de vrouw even onderzoekend aan. ‘Ik kan u vragen of u het kon vinden, maar u bent hier, dus blijkbaar wel,’ zegt hij. ‘Maar heeft u het ook makkelijk kunnen vinden?’

De vrouw knikt. Ze wil iets terugzeggen, maar er zit een hinderlijke blokkade ter hoogte van haar keel. De man maakt gelukkig niet de indruk dat hij een antwoord op zijn vraag verwacht. Hij gaat de vrouw voor een lange gang in. Even later houdt hij met een uitnodigend gebaar van zijn hand een klapdeur voor haar open.

In de grote, hoge, lichte kamer staan twee kuipstoeltjes tegenover elkaar, met ongeveer tweeënhalve meter ertussen. De man vraagt

de vrouw plaats te nemen in de ene stoel en gaat zelf in de andere zitten. Met een routineus gebaar pakt hij zijn notitieblok erbij en heet de vrouw welkom.

‘Dit is een kennismakingsgesprek. Aan het eind van deze ontmoeting kunnen we beslissen of we met elkaar door willen. Dat klinkt wat zakelijk, maar het is belangrijk dat u het gevoel heeft dat ik u kan helpen en dat ik het idee heb dat ik iets voor u kan doen. Het is geen probleem als u moet huilen, er staan tissues naast u.’

De vrouw kijkt naast zich en pas nu valt haar het kleine driepootkrukje met de doos tissues op dat naast haar stoel staat. De ontspannen manier waarop de man praat en zijn zachte stem staan de vrouw aan, maar ze voelt zich enigszins in haar wiek geschoten door zijn opmerking over het huilen. Ze besluit haar uiterste best te doen haar tranen te bedwingen, maar ze voelt ze achter haar ogen prikken. Ze probeert ze weg te knippen.

‘Waarom bent u hier?’ vraagt de man.

De vrouw denkt terug aan dat moment, maanden geleden. Het was ochtend. Tijdens het koffiedrinken gleed het kopje uit haar hand. Het lukte niet meer om het vast te houden. Haar rechterarm deed gewoon niks meer. De dag erna begon de pijn.

‘Ik dacht dat het door de stress kwam. Als ik wat rustiger aan deed, zouden de klachten vanzelf wel over gaan. Maar die hoop vervloog naarmate de pijn in mijn arm erger werd en de kracht in mijn hand steeds meer afnam. Op een bepaald moment kon ik bijna niets meer doen.’ Terwijl ze vertelt maakt de vrouw een vuist van haar hand en draait met haar arm. Even vertrekt ze haar gezicht bij de pijn die de beweging veroorzaakt. ‘Van de

huisarts kreeg ik een doosje pijnstillers en de raad me eens goed te ontspannen. Maar dat hielp niet.'

In die maanden moest de vrouw ook veel huilen. Een desolaat gevoel van ontredding en wanhoop had zich langzaam meester van haar gemaakt. Weer een bezoek aan de huisarts had geresulteerd in een verwijzing naar de man die nu voor haar zit.

'Heeft u nog meer klachten, of bent u verder helemaal gezond?' vraagt de man.

Op het moment dat de man het woord 'gezond' uitspreekt, voelt de vrouw een scherpe pijnscheut ter hoogte van haar maag. Ze schrikt ervan en legt haar hand op haar buik. Tevergeefs probeert ze haar tranen tegen te houden. De man laat haar even. 'Waarom moet u huilen?' vraagt hij dan.

De vrouw probeert zichzelf onder controle te krijgen maar dat lukt niet. Het voelt als een persoonlijke nederlaag. Met horten en stoten vertelt ze dat haar jongste kind jaren geleden ernstig ziek is geworden. Dat het levensbedreigend bleek. Dat ze 's nachts wakker lag en dat de onzekerheid over de afloop van de ziekte zo lang, té lang heeft geduurd. Dat ze zich schuldig voelt omdat ze zo vaak ongelukkig is. Ze vertelt over begrafenissen en angst, over verdriet en pijn. Dat het al zo lang geleden is, maar toch nog steeds zo actueel. Dat ze vanaf die tijd veranderd is en het leven nooit meer hetzelfde is geworden.

Als de vrouw eenmaal begonnen is met vertellen, is ze niet meer te stuiten. Als uit een plastic zak met water, waarin door een scherp mes een scheur is gemaakt, gutsen de zinnen onsamenghangend uit haar mond.

Ineens is ze leeg. Het voelt alsof ze uren heeft gepraat. Ze kijkt naar de man tegenover haar. Die reageert nauwelijks op haar woordenvloed.

‘Onze tijd is voorbij,’ zegt hij kalm. Ze kijkt op de klok die schuin achter hem aan de hoge wand hangt. Precies drie kwartier.

2

Als de vrouw de kamer binnenkomt, kijkt de man met het lange haar op en knikt naar haar.

‘Welkom terug.’ Hij vraagt hoe het met haar gaat sinds de vorige keer.

Ze vertelt dat ze na het laatste bezoek buiten is opgevangen. Een blonde vrouw had tegenover de poort op haar staan wachten en haar een grote zonnebril gegeven. De vrouw had de bril opgezet om haar rode ogen te verbergen. Zwijgend hadden ze vervolgens een tijdlang naast elkaar door de straten van de stad gelopen. Eenmaal thuis sliep ze urenlang. Uitgeput, doordat de ladekast in haar hoofd open was getrokken en de zorgvuldig opgeborgen kaartjes met herinneringen erop door elkaar waren geraakt.

‘Dat is niet zo vreemd,’ zegt de therapeut. ‘Ik denk namelijk dat je in de loop van de tijd het slachtoffer bent geworden van wat ik maar even “achterstallig verdriet” noem. Je kunt dat daadwerkelijk vergelijken met achterstallig onderhoud. Je hebt jezelf

misschien geen of niet genoeg ruimte gegund om je verdriet en andere heftige gevoelens uit die periode te verwerken, maar het is niet te laat om daar nu nog mee te starten. Misschien kun je me het hele verhaal vertellen. Gewoon vanaf het begin. Wat vind je daarvan?’

De vrouw twijfelt even; ze is geen voorstander van roeren in troebel water en het oprakelen van pijnlijke herinneringen. Ze gelooft eigenlijk niet in het verlichtende heil van de herbeleving van emoties. Toch stemt ze in. Haar eigen aanpak – het negeren van gevoelens – is tenslotte niet erg succesvol gebleken. Ze denkt na hoe ze het verhaal het beste kan beginnen.

‘Aanvankelijk leek er niets bijzonders aan de hand. Elk kind is weleens ziek. Hoewel mijn tweejarige zoontje Ode eigenlijk nooit iets mankeerde. Tot de dag dat hij griepachtige verschijnselen begon te vertonen. Geen koorts, maar hij was hangerig en had weinig eetlust. Hij lag een paar dagen op de bank en ik dacht dat hij vanzelf wel weer bij zou trekken. Dat gebeurde niet. Na een dag of zeven stopte hij met eten. Daarom belde ik de huisarts, die Ode alleen van naam kende en hem nog nooit had gezien. Hij vond de toestand niet zorgwekkend, zolang Ode maar bleef drinken.

Dat was op vrijdag. Toen Ode in de loop van de zondag daarop ook stopte met drinken, belde ik op maandagochtend opnieuw de arts. Hij beloofde in de voormiddag even langs te komen.’

‘Na het telefoontje vroeg ik aan Ode of hij niet tóch iets wilde hebben. Hij keek me aan en terwijl ik door de kamer liep volgde zijn rechteroog mijn bewegingen. Zijn linkeriris met de zwarte pupil bleef bewegingsloos midden in het oogwit hangen en be-

woog niet met het andere mee. Ode keek daardoor scheel. Toen begon hij met zijn mondhoek te trekken. Op dat moment wist ik dat er iets heel erg mis was.

Als je kind plotsklaps trekkebeekt en scheel kijkt, hoef je geen dokter te zijn om te concluderen dat er iets niet klopt. Maar zodra de huisarts kwam, was er van het trekkebekken en scheel kijken bij Ode totaal niets meer over. Godzijdank had onze arts ervaring met dit fenomeen. Hij vertrouwde geheel op mijn beschrijving en belde direct de kinderafdeling van het plaatselijke ziekenhuis. Daar werd eerst nog wat tegengestribbeld. Geen koorts, niet trekkebekken en zelfs niet scheel kijken? Gelukkig dreef de huisarts zijn zin door en konden we toch meteen komen. Ik belde Mark, mijn man, op zijn werk en gaf de plannen door. We spraken af dat hij zo snel mogelijk naar het ziekenhuis zou komen.’

‘In een mum van tijd waren Ode en ik een bloedonderzoek, vier vraaggesprekken, drie lichamelijke onderzoeken en een CT-scan verder. Van al deze activiteiten werden we overigens niet veel wijzer. Niemand beantwoordde mijn vragen over wat er mogelijk met Ode aan de hand kon zijn.’ De vrouw kijkt naar de therapeut.

‘Het maakte me onzeker en nog bezorgder dan ik al was. En wantrouwig, want het is net of ze allemaal weten wat er aan de hand is, maar niemand iets zegt. En iedereen had hetzelfde antwoord op mijn vraag of er al iets duidelijk was. “Mevrouw, u heeft straks een afspraak met de dokter en die gaat u alles uitleggen.”

Toen we uit de zoveelste behandelkamer kwamen, stond Mark ons tot mijn grote opluchting op de gang op te wachten. Door

zijn komst hoefde ik niet alles alleen te doen en leek de situatie ineens minder bedreigend. Ook Ode was blij dat papa er was. Een opgewekte verpleegkundige liep met ons mee naar de kinderafdeling en liet ons daar in een kamer achter.

Nog voor we een beetje van de heisa van de voorbije twee uren waren bijgekomen, kregen we bezoek van de kinderarts, met twee mededelingen: een vervelende en een goede. Welke wilden we het eerst horen? Mijn gearzel duurde de dokter blijkbaar te lang.

“Het goede nieuws is dat er niets ernstigs aan de hand is. We zien iets op de scan dat eruitziet als vocht of slijm. Dat is waarschijnlijk een ontsteking, maar die is goed te behandelen. Het slechte nieuws is dat Ode zeker twee weken in het ziekenhuis moet blijven voor een antibioticakuur.”

Slecht nieuws? Vergeleken met de doemscenario's in mijn hoofd viel een ontsteking die goed te behandelen was enorm mee.'

De therapeut maakt een paar aantekeningen. 'Wat was voor jou het vervelendste of meest bedreigende moment van die dag?' vraagt hij. De vrouw antwoordt direct.

'Dat moment moest nog komen. Ode kreeg een infuus, waardoor om en om antibiotica en vocht zouden worden toegediend. Maar dat infuus moest nog wel even worden aangebracht, vertelde de verpleegkundige. Als een actrice die op haar cue wachtte, meldde zich bij het woord "infuus" een jong meisje.

Ze stelde zich voor als Bregje van de speelkamer. Ze had een rood koffertje bij zich waarin allemaal speeltjes – een poppetje, een beertje, een toverstafje – bleken te zitten. Volgens Bregje van de speelkamer zouden deze attributen Ode helpen ontspannen bij het inbrengen van het infuus.

Ik tilde Ode uit zijn bed om hem naar de behandelkamer te dragen. Mark en ik maakten grapjes tegen hem. Ode leek tamelijk ontspannen, totdat we de behandelkamer binnengingen. Daar stonden twee personen in witte jassen op ons te wachten. Bregje van de speelkamer begon een heel verhaal tegen Ode, die daardoor in de gaten had dat ze iets van hem wilde. Hij keek verder niet eens meer naar haar, maar klemde zijn armen stevig om mij heen.

Ik liep naar de behandeltafel en probeerde hem daar op te zetten. Dat lukte niet. Als een aapje klampte hij zich aan me vast en als ik een van zijn handjes rond mijn nek had losgemaakt, greep hij met het andere een ander onderdeel van me beet. Bregje zei dat het beter voor Ode was als wij achteruit stapten en ons niet met de medische handelingen bemoeiden. Buiten het feit dat dit advies op dit moment praktisch niet uitvoerbaar was, druiste het tegen mijn hele gevoel in. Ik moest mijn kind loslaten en toezien hoe anderen hem angst aanjoegen en misschien pijn deden. Ik was bijna blij dat Ode me in de houdgreep hield, zodat ik niet eens weg kón.

De arts werd blijkbaar ongeduldig. Hij pakte Ode bij zijn arm en zei: "Nou, Ode, het is maar heel even, jij bent toch een grote jongen?" De moed zakte me in de schoenen. Mijn kind begon nu te schreeuwen en was volledig in paniek. Ik voelde dezelfde emotie opkomen.

Ik keek naar Mark. Hoewel ik zag dat ook hij verschrikkelijke moeite had met de toestand, had hij zichzelf meer onder controle. Hij nam Ode van me over en zette hem resoluut op de behandeltafel. Hij gebaarde naar mij en samen met de verpleegkundige hielden we zijn handen en benen vast.

Bregje van de speelkamer stond tijdens de hele voorstelling te

zwaaien met de toverstok in haar rechterhand. Met haar linker gaf ze steeds een slinger aan de mobiel met gekleurde vlinders die boven de behandeltafel hing. Tussen die twee handelingen door riep ze met vaste tussenpozen: “Het gaat goed, Ode.”

Dat sloeg nergens op, want het ging verre van goed. Het infuus kon alleen met veel moeite in het peuterhandje aangebracht worden. Daarna werden de vingertjes ingepakt in wit verband. Toen de dokter eindelijk een stap naar achteren deed, waren we allemaal op van de zenuwen. Mark bedankte werktuigelijk de arts. Zwijgend pakte ik Ode op. Daarna liepen we, ik met ons trillende en snikkende kind op mijn arm, terug naar de kamer.’

Met een snel gebaar veegt de vrouw met de rug van haar hand langs haar ogen. ‘Dat waren de ergste momenten,’ zegt ze. ‘Ik had mijn kinderen tot dan toe tegen vrijwel alles kunnen beschermen. Maar nu kon dat niet. Ik voelde me verschrikkelijk machteloos.’

‘Wat voelde je nog meer, naast die machteloosheid?’ vraagt de therapeut.

‘Woede,’ antwoordt de vrouw. ‘Ik was boos op mezelf. Ik had moeten aandringen op meer geduld van de medische staf. Maar aan de andere kant had het hele circus dan nog langer geduurd. Ik hield mezelf voor dat ik me moest vasthouden aan het idee dat dit maximaal twee weken ging duren en dan voorbij was. Het belangrijkste was dat Ode niets ernstigs mankeerde.’

‘Na een tijdje kalmeerde Ode. Mark en ik besloten dat ik de komende nachten bij hem zou blijven. Dat wilde ik graag. Mark zou thuis voor onze twee dochters zorgen, maar overdag zo vaak als mogelijk bij ons zijn. In elk geval ging hij nu Hannah en Julia thuis ophalen. Zij wisten natuurlijk ook nog niet wat er met Ode

aan de hand was. Ze hadden al drie berichten op mijn mobiel ingesproken met de vraag waar Ode en ik waren.

Met Ode op mijn arm keek ik Mark na. We zagen hem over het grote parkeerterrein naar zijn auto lopen. Toen draaide hij zich even om. Met zijn ogen zocht hij de ramen af. Ode en ik zwaaiden naar hem, Ode onwennig met zijn ingepakte hand. “Papa ziet ons niet,” zei hij. Ik knuffelde hem. Met een zucht gleed zijn hoofd tegen mijn schouder. Zo viel hij in een diepe slaap.’

3

‘Hoe oud waren de zusjes van Ode toen?’ De therapeut kijkt naar de vrouw, die op haar beurt naar buiten staart. Langzaam draait ze haar hoofd weer naar de man.

‘Hannah was elf en Julia negen. Ode was een nakomer.’

De therapeut glimlacht. ‘Ga door.’

‘Nadat Ode in slaap was gevallen, legde ik hem voorzichtig in het grote witte bed met de krakend gesteven lakens. Ik keek naar hem en naar de huilvlekken in zijn gezicht. Achter me werd de deur met een zwaai opengegooid. De verpleegkundige, die ook bij het aanbrengen van het infuus aanwezig was geweest, kwam binnen. Ze trok een paal achter zich aan waar twee zakken aan hingen. Behendig rolde ze het ding tot naast het bed.

“Gaat het met u?” vroeg ze vriendelijk. Ik knikte, maar kreeg van die vriendelijkheid een brok in mijn keel.

“Ik kom zo even een kannetje koffie en thee brengen en een

paar kopjes. Dan hoeft u niet steeds helemaal naar de keuken als u wat wilt drinken.”

“Dank je wel,” zei ik, terwijl ik naar de paal met de zakken keek.

“Ik ben blij dat Ode slaapt,” zei de verpleegkundige. “Dat geeft me de gelegenheid om het infuusje even aan te sluiten.” Ik voelde de wanhoop onmiddellijk oplaaien.

“Ode slaapt net.”

De verpleegster stelde me meteen gerust. “Het slangetje met het kraantje zit al in zijn hand hoor, ik hoef het nu alleen maar aan te sluiten. Ik denk dat hij niet eens wakker wordt.”

Tot mijn opluchting sliep Ode inderdaad gewoon door.

“Ik ga nu nog even een spalkje halen,” zei de verpleegkundige, “dat voorkomt dat hij met een onverwachte beweging het infuus uit zijn handje trekt.”

De verpleegkundige verdween en kwam even later weer terug met een blad met daarop twee kannen, wat kopjes met lepeltjes en twee bakjes met suiker en melkpoeder. Uit de ene zak van haar witte jas haalde ze een dun spalkplankje en uit de andere een rolletje verband, een doosje leukoplast en een schaar. Ze legde voorzichtig de hand en onderarm van Ode op het plankje. Daarna wikkelde ze de arm en spalk in en zette het witte verband vast met leukoplast. De slang stak er ergens in het midden tussenuit.

Ik vond deze constructie er inderdaad steviger uitzien, maar maakte me wel een beetje zorgen om de reactie van Ode als hij wakker zou worden. De verpleegkundige wees me nog op een rode “in geval van nood, of als u iets nodig heeft”-knop en ver-trok.’

‘Een uur later stond Mark alweer in de kamer samen met onze twee dochters. Bij het zien van het dikke, witte pakket aan de arm van Ode moest Hannah huilen. “Ik vind het zo zielig voor Ode.” Julia stond alleen maar te kijken met haar grote ronde ogen. Ode werd wakker en keek naar zijn zussen. Hij zag dat ze niet naar hem, maar naar iets áán hem stonden te staren en volgde hun blikken. Toen hij ontdekte dat zijn hand nog dikker was ingepakt dan voordat hij in slaap was gevallen, begon hij ook te huilen.

“Er is niks aan de hand hoor, Ode,” zei ik geruststellend.

“Dat zou ik nou niet zeggen,” snuffte Hannah, “er is niks aan je béén, Ode.” Het flauwe grapje viel goed en Ode lachte door zijn tranen heen. De zusjes kwamen dichterbij en besteedden uitgebreid aandacht aan pakket, bed, paal en zakken. Ode genoot zichtbaar van de belangstelling.

Ik schonk een kop koffie voor Mark in en gaf de meisjes thee.

“Jij hoeft niet Ode, jij hebt al drinken uit een zak.” Op de opmerking van Hannah keek Ode naar boven en zag blijkbaar nu pas dat hij verbonden was met een zak die aan een paal vastzat. Ik legde hem uit dat hij op deze manier zijn medicijnen zou krijgen.

“Ja Ode, anders moet je wel duizend pillen per dag slikken en die zijn heel vies,” hielp Julia me. Ode keek zijn zus even wantrouwend aan, maar besloot met deze verklaring genoeg te nemen.’

‘Na twee uur vertrokken Mark en de zusjes. We hadden de stemming zo luchtig mogelijk gehouden en benadrukten steeds dat we over niet al te lange tijd gewoon weer met z’n vijven thuis zouden zijn. Ode en ik bleven samen achter.

De verpleegkundige kwam een dienblad met daarop twee dekschalen brengen. Ze zette het op tafel en zei dat het eten voor Ode en mij was. Op mijn aanbod samen iets te eten, schudde Ode zijn hoofd. Ik had zelf ook niet veel trek, maar nam uit beleefdheid een paar hapjes. Toen ging ik naast Ode in bed liggen en drukte hem, zo goed en zo kwaad als dat ging met zijn ingepakte hand, tegen me aan. Ik aaide hem zachtjes over zijn hoofd en voelde dat hij wegzakte. Zachtjes liet ik me uit het hoge bed in het uitgeklapte logeerbed zakken. Ik schoof het bedhek van Odes bed omhoog, draaide me om en viel vrijwel direct in slaap.’

‘Even wist ik niet waar ik was. Ik hoorde Ode in het hoge bed naast me onrustig heen en weer schuiven en mompelen in zijn slaap. Pas nadat ik een paar keer met mijn ogen had geknipperd, realiseerde ik me dat we tijdelijk ergens anders verbleven. Ik pakte mijn mobiel om te kijken hoe laat het was. Twee uur.

Ode bleef rommelen en om hem te kalmeren stak ik mijn hand uit. Ik streek hem door de spijlen van het bedhek over zijn rug. Toen voelde ik iets nattigs. Ik verschoof mijn hand en ook wat lager was Odes pyjamajasje kletsnat, net als het laken onder hem. Het vocht plakte aan mijn hand. Ik scheen met het lampje van mijn mobiel op de vochtige plekken.

Ik schrok me kapot: het vocht was bloed. Had Ode bloed gespuugd? Kwam het uit zijn neus of oren? Ik zocht en vond de rode knop en ramde er in paniek een paar keer keihard op. Nog geen kwart minuut later zwaaide de deur open en de aardige verpleegkundige van de spalk kwam gehaast binnen.

Ze knipte het licht aan en zag onmiddellijk wat er was gebeurd. Ondanks zekering van naald, slang en kraan in de hand van Ode was de slang van het kraantje in de loop van de nacht toch ver-

schoven. In plaats van medicijnen ín, liep er nu bloed úit Ode. De verpleegkundige stelde mij en Ode, die wakker geworden was, gerust. Ze herstelde de connectie tussen kraan en slang en legde een nieuwe, schone spalk aan. Ik nam Ode op schoot en maakte hem met een nat washandje schoon. Terwijl ik hem een andere pyjama aantrok, verschoonde de verpleegkundige het bed.’

‘Een dag of drie later vonden Odes verpleegsters dat het een stuk beter met hem ging. “Goh, Ode kijkt alweer helder uit zijn oogjes!” zei de verpleegster die de ochtenddienst voor haar rekening nam. “Volgens mij wordt hij weer een beetje de oude.”

Ik ergerde me aan het woord “oogjes”, en scheel kijken en trekkebekken deed hij ook nog, dus wat nou “de oude”? Boven-dien kenden ze de oude Ode helemaal niet.

Hoewel de dokter vond dat de verpleegkundigen het wel zouden weten, gunde hij Ode het voordeel van de twijfel. Hij plande een nieuwe CT-scan in voor de volgende ochtend. Omdat een van Odes ogen nog steeds gefixeerd leek in het midden van het oogwit, werd een bezoek bij de oogarts afgesproken, krap een kwartier later.

De oogarts die Ode onderzocht maakte een wat aangeslagen indruk. Ze vulde een formulier in en wenste Mark en mij daarna met een meelevende uitdrukking op haar gezicht heel veel succes.

De volgende ochtend om negen uur werd er een nieuwe scan gemaakt en niet veel later werden we in het kantoor van de dokter geroepen. Ik was inmiddels voorbereid en had op voorhand de keuze gemaakt als eerste voor het goede nieuws te kiezen. Maar de dokter liet ons helemaal geen keuze. Hij knalde het ver-

nietigende nieuws er meteen in. Ik voelde de kou langzaam maar zeker door mijn lichaam omhoogtrekken. Eerst verstijfden mijn voeten, daarna mijn onderbenen. Daarna bovenbenen, bekken, buik en borst. Als een bevroren sjaal wikkelde ze zich vervolgens om mijn nek om daarna bezit te nemen van mijn hoofd. Ik kon niets meer uitbrengen.

Ik keek naar Mark en zag dat hij ineens niet meer op Mark leek. Hij was bleek, strak en vreemd. Ik realiseerde me ineens dat ik nog nooit eerder echte angst had gevoeld. Tot dat moment.'

'De dokter vertelde ons dat hij moest terugkomen op zijn eerdere conclusie. Dat wat op de scan te zien was bleek bij nader inzien geen vocht of slijm te zijn, maar een compacte massa in de buurt van de neus-keelholte met uitlopers richting schedeldak. Enkele scheuten waren daar zelfs al gearriveerd. Een CT-scan was alleen niet gevoelig genoeg om te kunnen bepalen wat de massa nou eigenlijk was. Daarom zouden we met Ode naar een ziekenhuis in Amsterdam worden gebracht om een MRI-scan te maken.

Terwijl we op de ambulance wachtten, pakten we onze spullen in. Mark ging met onze eigen auto naar Amsterdam. Een van de verpleegkundigen zei tegen hem dat hij voorzichtig moest rijden en zeker niet moest proberen de ambulance bij te houden. Mijn overspannen brein zag het al helemaal voor zich: de ziekenauto die snoeihard over de snelweg scheurt met daarachter een personenauto die hem uit alle macht bij probeert te houden. Mark interpreteerde mijn scheve lach als teken van zenuwen, waar hij niet helemaal ongelijk in had, en legde zijn hand geruststellend op mijn arm. Maar hij zei niet dat alles wel goed zou komen.'

De therapeut had het verhaal geen enkele keer onderbroken. ‘Hoe vaak heb je dit verhaal al verteld?’

‘Eigenlijk nooit,’ zegt de vrouw. ‘In elk geval niet op deze manier.’ Ze pakt een tissue en dept haar wangen. ‘Hoe zie ik eruit?’ vraagt ze onzeker.

‘Als iemand die verdriet heeft,’ antwoordt de therapeut.

De vrouw schudt even met haar hoofd. ‘Bah, wat een zwakke-ling ben ik toch!’ Het klinkt geïrriteerd.

‘Vind je verdriet een teken van zwakte?’

De vrouw denkt even na. ‘Ik geloof het niet,’ zegt ze dan, ‘in elk geval niet bij anderen.’

De therapeut kijkt haar onderzoekend aan. ‘Je ontwijkt mijn vraag. We hebben het niet over anderen, maar over jou. Hoe sta jij tegenover je eigen verdriet?’

Ongeduldig rukt de vrouw een nieuwe tissue uit de doos naast zich en veegt ermee over haar wangen. ‘Weet ik veel. Ik ben eraan gewend geraakt. In elk geval heb ik er nooit zin in om anderen met die verhalen lastig te vallen. Mijn moeder zei vroeger altijd tegen me dat ik ervoor moest zorgen dat de mensen van me opknaptten. “Iedereen heeft zijn eigen verhaal,” zei ze, en “die verhalen zijn niet altijd even vrolijk, dus val de mensen maar niet lastig met je narigheid”. En dat doe ik dus zo min mogelijk.’

Ze kijkt door de hoge ramen naar buiten. Een duif probeert houvast te krijgen op een richel van het oude gebouw aan de overkant van het straatje. Na drie pogingen tegen de smalle rand fladderen, vliegt hij weg.

‘Je mag verdriet hebben,’ zegt de man. ‘Ik denk trouwens niet dat je moeder het hierover had toen ze zei dat je anderen niet mag lastigvallen. Ik denk dat ze het in algemene zin bedoelde. Maar als je kind ernstig ziek wordt, is dat voor een ouder onver-

draaglijk. Je kind raakt aan je ziel, is een deel van jou. Je wilt je kinderen tegen narigheid en zeer beschermen en dan gebeurt er iets waar je ze niet tegen kúnt beschermen. Hoe machteloos ben je dan? Daar mág je verdrietig over zijn en met dat verhaal mag je mensen ook best lastigvallen. Als je je verdriet negeert of niet accepteert en dus niet verwerkt kun je lichamelijke klachten krijgen. Het is alsof verdriet hoe dan ook een weg zoekt om er te zijn.’

De tranen lopen nu in stromen over de wangen van de vrouw. Ze veegt ze niet weg.

Nadat ze afscheid heeft genomen van de therapeut probeert de vrouw op het toilet haar make-up bij te werken, maar de tranen blijven komen. Met gebogen hoofd loopt ze de gang door naar de klapdeur. Bij het doorsteken van de grote hal naar de uitgang ziet ze vanuit haar ooghoek dat de man achter de balie naar haar kijkt. Je mag verdriet hebben, klinkt het in haar hoofd. ‘Tot ziens,’ zegt ze, maar ze kijkt de man niet aan. Ze loopt onder de monumentale poort door de straat op en ziet de blondine aan de overkant tegen haar fiets geleund staan.

De blonde vrouw reikt haar zonder een woord te zeggen haar zonnebril aan.

‘Dank je en sorry dat ik een beetje van slag ben.’

De blondine haalt haar schouders op. ‘Het zaad van de vreugde ligt alleen in het verdriet,’ zegt ze, terwijl ze een gezicht trekt alsof ze wil zeggen ‘zo, en nu jij weer’.

De vrouw draait zich om. ‘Buiten het feit dat ik niet eens wil begrijpen waar je het over hebt, snap ik het ook echt niet.’

De blonde vrouw lacht. ‘Ik ook niet. Maar die zin stond in een gedicht of zoiets. Ik moest dat leren op de middelbare school

en op de een of andere manier leek het me wel bij het moment passen.’

De vrouw maakt een afkeurend geluid, zet de zonnebril op en zegt: ‘Dat doet dan weer denken aan de woorden van een beroemd filosoof. Het kan iedereen overkomen dat hij klinkklare onzin vertelt, het is pas belachelijk als hij dat plechtig doet.’